

KANDIDATNUMMER 6064

Sidetall 1 av 10

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer



en internasjonale sommerskole

universitetet i Oslo

2014

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

Første betydning er det geografiske området de tradisjonelt bodde i.
 Andre betydning er etniske folkegruppe samer.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten utgjør de nordlige delene av 4 land som Norge, Danmark og Russland.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

En same kan basere sin identitet på genetisk bakgrunn, morsmål, personlige ørmer eller kombinasjon av de ovennevnte faktorene.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Samene organiserte seg i lag og grupper som f.eks. jaktlag.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Samenes samfunn var sprent og ikke greide å organisere forsvar.

6. Nevn to eksempler på hvordan forvaltningspolitikken overfor samene ble praktisert.

Undervisning på skole var bare på norsk og jord kunne selges bare til de norske statsborgere som kunne skatte, skrive og lese på norsk.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Paragraf 110a står fast at myndighetene må bidra til å utvide samenes språk og kultur.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Å organisere samiske sendinger på radio og TV, gi tilgang til samiske litteratur.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden var både andelig leder, helbreder, sosialarbeider og historieforteller.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

~~hvor en misjonær som organiserte sammenhengende kristendom.~~
~~hvor en religiøs bevegelse, også kalt for læstadiansk.~~

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurer på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Hun mener at dagens unge roller bort fjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er og hva de vil med livet sitt.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

De blir forsynt av foreldrene, er ikke forpliktet, er gjerne universitetsutdannet, men ~~ikke~~ har en lønnet jobb.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Hun kaller de unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en for "fordi-generasjonen".

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Han tenkte seg grundig om og innså at seg selv at utdanning er viktig.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" er ifølge B1-studenten Junaid Khan den perioden da man tror man kan få til hva som helst og oppfylle alle drømmer.

2. Den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet er fjelldrene.

3. På midten av 2000-tallet oppsto ord som richuvs og twitters i Øst.

4. Økte valgmuligheter blir gitt av økt individualisering.

5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, er det mindre som nå realiseres i fjelldrene.

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.

B. Det er foreldrene som forsørger dem.

2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.

B. I noen samfunnsgrupper blir det dyrket dyktighet.

3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.

B. De blir bekymret på grunn av denne usikkerheten.

4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.

B. Gunn Helen Øye hevder at det ikke er de unges skyld at de har for store forventninger.

5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.

B. Junaid Khan har kommet tilbake på skolebenken.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston var funnet død,
- å spille ble en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes hva samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handle om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide fortalt
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere hadde opplevd
- å fortelle en krig, og boka forteller at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist forteller historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer seg selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale er godt betalt, slik at det er

- å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
- å by Men hva er lykke, og hva ~~har~~ ^{skal} livet ~~by~~ ^{blir} på til
- å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten blir
- å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
- å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston ha ment
- å leve om alt dette, hvis hun levde.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.

(så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, så mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

(derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens tjuåringere bli skuffet når de kommer i trettiårene.

(for) Mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Av den grunn kan mange av dagens tjuåringere bli skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.*viktig – periode*

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av de viktigste periodene i livet.

Hvilken periode synes du er viktigere enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste perioden i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er lange ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsakposer og flere

en 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

Etter oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på

mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og

mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på

nordmenns spisevaner på SIFO. Hun mener at man ser en økende interesse i

samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og

kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Så flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger verdt på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i noe grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere begynner å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner oss helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, naturlige verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Dermed halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å forhandle maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere ulike abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene kunne bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer rundt omkring i Oslo, og er allerede på utkikk etter nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link mellom ~~til~~ bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter prisen ~~et~~ på, sier Pålsrud.



Do not write
in this space

Den evige jorden på lykken.

Hopp av karusellen, rådgiw de fleste nå til dags når det gjelder spørsmål om hvordan å oppnå følelsen av lyse og balanse i livet. Mange mener at det er tidspress som skyldes mangel på balanse og harmoni i livet. Andre mener at det er trang for å drive med noe man ikke trives med, grunnet manglende utdanning, erfaring eller ressurser. Selv mener jeg at det er veldig individuelt hvordan man kan oppnå den lyse- og oppfyllelsesfølelsen alle er på jakt etter. For noen er det nødvendig å være i midten av karusellen og ha det hektisk. For noen er hverdagsbråk og forpliktelse for slitsomt og de vil heller være mer roklare og leve i ro. Det finnes ikke et bestemt mønster for det gode liv.

Jeg liker å ha mye på gjørelista mi. Jeg har sagt at i denne tidsperioden må jeg ha muligheter til å utvide meg, vokse, samle på erfaringer og prøve ut mine grenser. Det kommer sikkert til å forandre seg etter hvert, men akkurat nå vil jeg ha det hektisk. Jeg merker innimidlertid når jeg er i full nød å måtte vuggen og brenne ut. Da stopper jeg, tar en dyp pust og prioriterer hva som er viktigst og må gjøres nå og hva som kan vente til senere. Når jeg da kommer tilbake til de oppgavene jeg hadde utsatt, forstår jeg at noe all viten like viktig nå som det gjorde før. Dermed blir lista mi kortere. Slik liker jeg å ha det og en så lenge finner det strålende for meg. Jeg føler at jeg er i stadig verst, men at jeg samtidig er i en balanse med meg selv.

En slik tilfredsstillende kan oppnås ved å vite hva man ønsker av livet og hva er det man strever for. Det å ha et mål, er det mye enklere å planlegge hva neste steg vil ~~blive~~ være. Etter min erfaring er det ~~ikke~~ ^{liger} vanskelig å forstå hva man ~~skulle~~ ^{burde} gjøre. ~~Men~~ Mams ropp og sin er de aller beste rådgivere som finnes. Man må høre på seg selv. Det å stille et spørsmål med ulike overalternativer, ~~har~~ stol på hva magefølelsen tilsier.

Det er utrolig lett å bli påvirket av samfunnet, ikke minst familie og venner. Det å høre på andres meninger og ønsker, samt følge samfunnets kriterier, er det lett ~~og~~ å komme seg bort og glemme om sine



UNIVERSITY
OF OSLO

International Summer School

Candidate number/Kandidatnummer: 3067

Date/Dato 31.07.2014

Course/Kurs ISSN 0130

Page/Side 21 of/av 21

Do not write
in this space

mål og ønsker. Når man er i tvil om noen angivelser i livet, anbefaler jeg
å gå helt til bunnen og høre på seg selv for man vet allerede svaret dypt
nei, men fortvilelse og press fra samfunnet og føle omringing gjør det
vanskelig å høre på egen magefølelse. Det er viktig å utnytte det som er
viktig for deg i livet!